

THE FIRST GENERAL EPISTLE OF PETER

¹ Shíí Peter, Jesus Christ binal'a'á nshkíni, nnee nanidí' daanliigo ilts'á'yú Póntus, Galátia, Cappadócia, Asia, ła'íí Bithýnia daagolzeeyú odaagohele'ihíí bich'í' k'e'eshchii, ² Nohwíí, Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa dabíntsé nohwídaagolsigo hanohwiheznil, ła'íí Holy Spirit hadaanohwidezlaago, Jesus Christ bikísk'eh ádaanoht'eego, ła'íí bidil bee nohwik'í daidilta' doleelgo hanohwiheznil: Bik'ehgo'ihí'nań bilgoch'oba'íí ła'íí bits'á'dí' ilch'í'gont'éehíí dayúwehégo bee nohwá ígohigháh le'. ³ Bik'ehgo'ihí'nań, Jesus Christ nohweBik'ehń biTaa, ba'ihégoş le', án bilgoch'oba'íí an'odaazliiníí bee Jesus Christ daztsaadi' naadiidzaahíí biláhyú ánídégo nádaagosiidlii, áík'ehgo yaaká'yú gózhóóníí ndaahóndliihíí doo nohwits'á' bech'ígowáh dago biká daadéet'íih. ⁴ Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí' daanoht'íyée doleeli, doo da'ílíí hileeh dahi, doo hichoqoh dahi, doo bech'ígonáh dahi, yaaká'yú nohwá nano'níí, ⁵ Nohwi'odla' golíihíí bigha Bik'ehgo'ihí'nań binawod bee nht'éégo nohwinádéz'íi, hasdáhiikáhíí aql ła'laazhí', áí nohwá ilch'í'ilzaago nnágodzaago ch'í'nah ádolniił. ⁶ Áí bigha, k'adíí dét'ihézhi' iltah at'éégo nanohwi'dintaahgo nohwini-idaagonht'éé lek'e ndi dázhó nohwił daagozhóq: ⁷ Nanohwi'dintaahíí bee nohwi'odla' nldzil shíhíí nabí'dintaah; óodo kq' bee bitádil'eeł, óodo

da'íllí hileeh, áidá' nohwi'odlǎ'íí óodo bitisgo ilíí; áík'ehgo nohwi'odlǎ' nǎdzil bígóziyúgo, Jesus Christ nádzáágo nohwa'ihéndzigo, daano hwidnǎsigo, ǎ'íí nohwits'ǎ'idindláád doleek: ⁸ Christ doo hwahá daahótséh da ndi nohwił daanzhǒq; k'adíí án doo daah'íí da ndi daahohdlaágo nohwił daagozhǒq, nohwił gozhóóníí doo hagog'éégo baa na'goni' dago yaaká'yú idindláádíí k'a'at'éé: ⁹ Dayúweh nohwi'odlǎ' bee nasozíyúgo nohwiyi'siziiníí hasdakáh. ¹⁰ Áí hasdách'igháhíí bee Bik'ehgo'ihí'nań nohwaa ch'oba' doleekíí, dabíí binkááyú nada'iziidi n'íí yaa nadaagosni'; áí hasdách'igháhíí yiká na'ódaadiłkid, ǎ'íí dǎzhǒ yídaagółsijh hádaat'íigo nadaayilkaah lǎk'e: ¹¹ Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidi n'íí Christ biSpirit daayigoyilíni dabíntsédá' Christ biniigodilne'íí yaa nagosni', ǎ'íí bikédí'go bits'ǎ'idindláádíí ǎldó' yaa nagosni', áík'ehgo hagog'éégo ágodoniiłíí, ǎ'íí da'os'ah ágodoniiłíí yiká na'ódaadiłkid lǎk'e. ¹² Holy Spirit yaa nagosni' n'íí, doo áí goldohíí biyi' ǎnágot'íil da doleelgo, áidá' díí goldohíí biyi' ágone' doleelgo Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidi n'íí bich'í' ch'í'nah ágolzaa, áík'ehgo k'adíí da'ái bee nohwił na'goni', nnee Holy Spirit yaaká'dí' nken'ǎ'íí biláhyú yati' baa gozhóni yee nohwich'í' yádaakti'íí, da'ái yee nohwił nanádaagolni', áí Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú daagolíiníí yídaagółsijhgo hádaat'íi. ¹³ Áí bighǎ nohwiini' ǎdaahle', ídaa daagonohdzaǎ le', Jesus Christ nádzáágo Bik'ehgo'ihí'nań bilgoch'oba'íí nohwíyéé doleekíí dǎngont'i'zhí' ndaahokíí; ¹⁴ Chǎgháshé da'dits'agíí k'ehgo

ádaanoht'ee le', Bik'ehgo'ihí'nań doo hwahá bídaagonoŋsih dadá' ncho'íi zhá hádaaht'íi n'íi doo dayúweh be'ádaanoht'ee da le': ¹⁵ Áídá' Bik'ehgo'ihí'nań, nohwich'í' ánniidíi, godilziŋgo at'ééhíi k'ehgo nohwíi ałdó' nohwi'at'e'íi dawa bee daagodinoksi le'; ¹⁶ Gáníigo bek'e'eshchíi hígħa, Shíi dilzinihíi nshíi; áík'ehgo nohwíi ałdó' daagodinoksi le'. ¹⁷ Bik'ehgo'ihí'nań doo hadín yik'izhí' at'éégo da, nnee daantúgee hagog'éégo ádáat'íidíi yee yándaago'a', án nohwiTaa daabıdohniigo nádaahokqahyú bédaaldzidgo daadinoksi le', ni'godzán biká' daagonohııdá': ¹⁸ Díi bídaagonoksi le', doo ánídá' daanohwitaa n'íi bi'at'e' nohwıl ch'ıdaiz'aa n'íi doo nt'é da, áídá' áı biyi'dí' nanánohwi'diheznii, Béshıgai ła'íi óodo da'ılıi hileehi doo bee nanánohwi'diheznii da; ¹⁹ Áídá' Christ bidıl ılan ılıni bee, án dibelıı bizhaazhé doo baa dahgoz'áni da, doo hayú baa daats'idilıı dahıi k'a'at'éégo nıı: ²⁰ Án ni'godzán doo hwahá nnit'aa dadá' habı'doltıi, áík'ehgo da'iké'yú ngonyáágee nohwá ch'ı'nah alzaa, ²¹ Christ biláhyú Bik'ehgo'ihí'nań daahohdlaq; Christ daztsaqadı' Bik'ehgo'ihí'nań naadiidzaago ábıılaa, ła'íi bee bits'q'idindláadıi baidin'aa, áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań daahohdlaqgo bits'q'dı' nıt'ééhıi ndaaholıi doleeł. ²² Doo daazhógo da, áídá' da'aniigo nohwik'isyú nohwıl daanzhógo doleełgo Holy Spirit biláhyú da'anii ágot'eehıi bikısk'eh ádaanoht'eehıi bee nohwiyi'siziiniı nzhóqgo ádaahıaa, áík'ehgo nohwıjıdı' dážhó ıı daanohjógo le': ²³ Da'ılıi hileehi doo bee ánıdego nádaagosohdliı da, áídá' doo da'ılıi hileeh dahi

bee nádaagosohdlj̄, Bik'ehgo'ihí'nań biyati' hińáhi ła'í dahazh̄i' begoldohi bee nádaagosohdlj̄. ²⁴ N̄nee dawa t'oh k'ehgo ádaat'ee, ła'í n̄nee zhińéégo ízigo ágot'eehíi ch'il dénzhonéhíi k'ehgo ádaat'ee. T'ohíi daaniké, ła'í ch'il dánzhonéhíi n'íi nanihidéh: ²⁵ Áídá' nohweBik'ehń biyati' dahazh̄i' begoldohi at'ée. Díi yati'íi bee nohwich'į' yáná'itihíi, yati' baa gozhóni at'ée.

2

¹ Da'oh'ni'íi, nadaahch'aahíi, nzhóni ádaadoł'iiníi, ła' bíyéehíi idáhádaaht'iiníi, ła'í nchq'go yádaakti'íi dawa k'ihzh̄i' ndaagodinoh'aahgo, ² Mé' áni gozlíni ibe' yídih daanlj̄ihíi k'ehgo, Bik'ehgo'ihí'nań biyati', ibe' nkt'éhi, bídh̄i daanołj̄i, bee daanołseel doleelhíi bigha: ³ NohweBik'ehń biłgoch'oba'íi ilk'idá' daasolj̄go. ⁴ Áń bich'į' nnohkáh, án tséé hińaahíi k'ehgo nlj̄i, n̄nee doo hádaabit'j̄i da ndi lán ilj̄igo Bik'ehgo'ihí'nań habiltj̄i. ⁵ Nohwíi aldo' tséé hińáhi daanołj̄ihíi k'ehgo k̄ih godiyini doo hit'j̄i dahíi nohwee ágólne', okaq̄h yedaabik'ehíi daadilzini daahleehgo, Bik'ehgo'ihí'nań baa hi'niłhíi k'ehba'ihédaanhsigo daahohkaq̄h, ái Jesus Christ biláhyú Bik'ehgo'ihí'nań bił dábik'eh. ⁶ Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'shchiiníi biyi' gáníi, Isaa, Siongee hágon'áágee tséé dantsé si'aaníi nnish'aah, lán ilj̄igo haktíni, ái tséehíi Christ nlj̄i: áik'ehgo dahadín bosdłaq̄díi doo hant'é yik'e idaayándzj̄ da doleel, nii. ⁷ Ái bigha án daahohdlaaníi nohwich'į' lán ilj̄i: áídá' doo da'odłaq̄ dahíi bich'į'go tséé k̄ih ádaagole'íi

yó'odaisne'i n'íi hágon'áágee dantsé si'aanú silij, ⁸ Doo da'odlaą dahíi yséé bighą nach'igeehíi, tséé ts'iztalgo nach'ikaadíi silij, Bik'ehgo'ihí'nań biyati' doo daach'idits'ag dahíi bighą nach'iniidéh; díi yee bángon'aąhi ádaach'it'ee. ⁹ Áída' Bik'ehgo'ihí'nań, godilhiłdí' dabú bits'á'dí' díyat'éégo idindláádzhi' nohwiká ánniidíi, ízigo ye'at'ééhíi chí'nah ádaanołsi doleełhíi bighą nohwíi daałinolt'ijhíi hanohwi'dihesnilhi ádaanoht'ee; nadaant'án okaąh yedaabik'ehíi daanołhij, nohwinant'a' dała'áhíi daanołhijigo daagodinolołsini, Bik'ehgo'ihí'nań bíyéé daanołhij: ¹⁰ Łahn doo Bik'ehgo'ihí'nań bíyééhíi daanołhij da, n'íi k'adíi bíyéé daanołhij: łahn Bik'ehgo'ihí'nań doo nohwaa ch'oba' da, n'íi k'adíi nohwaa ch'oba'. ¹¹ Shił daanołshóni, díi ni'godzán biká'zhi' nanidí' nakaihíi łá'íi dé't'ihézhí' kú nakaihíi k'ehgo daanołhijigo, nádaanołwoshkaąh, nohwits'í bich'í' zhińéégo ncho'i zhá hádaaht'iiníi bits'á'zhi' ádaanoht'ee, nohwijíi yune' nł'éhihíi ncho'íi bich'í' nagonlkaad; ¹² Doo Jews daanlij dahíi binadzahgee nohwi'at'e' nł'éégo ádaanołsi: áik'ehgo doo bik'ehyú ánádaaht'ijł da, daaniigo nohwída'iltah ndi nł'éégo ánádaaht'ijhíi daayo'ijigo Bik'ehgo'ihí'nań ya'ihédaanzí doleeł, án baa nyááhíi bijij. ¹³ NohweBik'ehń bíyéé daanołhijhíi bighą nnee yenagos'aaníi dawa bikísk'eh ádaanoht'ee: ízigo nant'án, án ízigo at'éhi nlijigo daadohts'ag; ¹⁴ Nant'ánchań daanliiníi ałdó' daadohts'ag, ái doo bik'ehyú ánádaat'ijł dahíi biniidaagodilne'go, łá'íi dávik'ehyú ánádaat'ijhíi nł'éégo ánádaaht'ijł daayihniigo ízigo nant'án

nohwich'í' yi'aa. ¹⁵ Díí Bik'ehgo'ihí'nań nohwá há't'íí, dá'bik'ehyú ádaah't'iiníí bee nnee doo daagoyáá dahíí, nt'é yaa yádaakt'íí doo yídaagoksi dahíí, doo nt'é daanii dago ádaahle': ¹⁶ Jews bich'í' begoz'aaníí doo dayúweh bi'isna' daanołhíí da; da'ágát'éé ndi dawa nohwá bił ch'í'otaqahíí doo nohwinch'ó'íí bił yaa nadaasoktsooz da, áídá' Bik'ehgo'ihí'nań bánada'ohsiidíí daanołhíigo daahinołnaa. ¹⁷ Nnee dawa daadinołsi le'. Odlá' bee nohwik'isyú daanliiníí nohwil daanzhoq le'. Bik'ehgo'ihí'nań daadinołsigo bédaaldzid le'. Ízisgo nant'anhíí daadinołsi le'. ¹⁸ Nada'ohsiidíí, nohwinant'a' daanliiníí dawa bee daadinołsigo daadohts'ag; daanzhooníí la'íí doo hago ádaat'íí dahíí doo áí zhá da, áídá' hadaashkeehíí aldo' daadohts'ag. ¹⁹ Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee nł'éégo ách'ídzaago idégoch'ilziyúgo, áídá' doo nch'ó'go ách'ídzaa da ndi koniigodilne'go nye'i ch'idits'ago bidag ách'ít'ééyúgo, Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee dá'bik'ehyú ách'ít'éé. ²⁰ Nch'ó'go ádaahdzaahíí bighá nohwiniigodelzaahíí bidag ádaanoht'eeyúgo, ya' áí Bik'ehgo'ihí'nań bił nzh'óq nee? Dah. Áídá' dá'bik'ehyú ádaah't'íí ndi nohwiniigodelzaago bidag ádaanoht'eeyúgohíí, áí Bik'ehgo'ihí'nań bił nzh'óq. ²¹ Ágát'éégo nohwiniidaagonł'ééhíí bighá Bik'ehgo'ihí'nań nohwich'í' ánñiid: Christ nohwá biniigodelzaa, áík'ehgo shedaanoł't'ee le', nohwik'ii: ²² Áń doo nch'ó'go adzaa da, nach'aago yá'iti'íí doo bizé'dí diits'ag da: ²³ Áń nnee yati' bee daabokáal ndi bíí doo t'ąazhí' yati' yee okáal da: áń biniigodelzaa ndi goyéégo nohwich'í' godish'aah doo ñii da; ndihíí

Bik'ehgo'ihinań dábik'ehgo aayałti'ihíi yaa ídet'aa lək'e: ²⁴ Áń nohwinchọ'íi dabií bits'íi ída'áyiidlaago tsj'ihna'áhi yiká' daztsaa, néé nohwinchọ'íi bich'i' dasiitsaađá' dábik'ehyú ágot'eehíi bich'i' daahin'naa doleehíi bigha: nohwá habi'doltsazíi bigha nohwinchọ'íi bits'á'zhị' nádaahdzii. ²⁵ Dibehíi ch'a'onaksááhíi k'ehgo ádaanoht'ee ni'; k'adii t'aažhị' dibehíi Nanyoodihíi baa nánohkai, áń Christ nliigo nohwiyi'siziinií Yinádéz'iinií nlii.

3

¹ Da'ágát'éégo isdzané daanołhíni, nohwika' daadohts'ag; áik'ehgo Bik'ehgo'ihinań biyati' doo yikísk'eh ádaat'ee dayúgo, doo nt'é daabilđohnii da ndi, nłt'éégo ádaanoht'eehíi bee da'odlaa daaleehgo daahonołbiih doleek; ² Nłt'éégo ánadaaht'ijlgo la'íi Bik'ehgo'ihinań daadinolsgo daayo'ijihíi bigha da'odlaa daaleeh. ³ Doo nohwiká'yú zhá ídaadolzhọ da, daazhógo nel'íihíi bigha doo nohwitsizil íłtah at'éégo daashbizh da le', la'íi dawahá óodo ádaaszaahíi doo nohwaa dahnaznilgo da, la'íi diyagé lán ílínií doo nohwik'isilaago da: ⁴ Áídá' nohwijíi yune' nłt'éégo ágot'eehíi bee dénzhonego ádaahle', nohwijíi yune' isht'edaagodnt'éégo, la'íi dant'éheego be'ádaanoht'eego, ái be'ídaadolzhooníi doo da'ílii daaleeh dahi, la'íi Bik'ehgo'ihinań binadzahgee lán ílíni. ⁵ Da'ágát'éégo doo ániídá' isdzané daagodnksinií Bik'ehgo'ihinań yaa da'okíihíi ídaadilzhọ lək'e, bika' daidits'ago: ⁶ Sarah ágát'éégo Abraham yidits'ag lək'e, shinant'a' yilniigo: da'osodlaadhíi bigha áń bich'eke'yú

k'ehgo daasolij, nlt'éégo ádaanoht'eeyúgo, la'íi doo nt'é bik'e nadaalyiz dayúgo. ⁷ Da'ágát'éégo nnee daanoht'ini, nohwi'aa baa natsídaahkeesgo bil daagonohij, bits'í doo nldzil dahíi bigha daadinolsi, Bik'ehgo'ihina' bilgoch'oba'íi nohwi'ihina' nohwá ágołsiníi da'ánohla nohwíyéehíi bigha; áik'ehgo da'ohkaqahgee doo nohwich'i' nagont'og da. ⁸ Da'iké'yú goz'aaníi, daanoht'igha nohwinatsekees dała'á ádaanołsi, laa daach'ohba' le', odlq' bee ilk'isyú daanoht'ijigo lił daanoht'og le', nohwijíid' nohwil daagoch'oba' le', k'édaanołsi le': ⁹ La' doo bik'ehyú ádaanoht'izlaa dayúgo doo iké'dená ágánaadaahdle' da, daanoht'och'iid lək'eyúgo doo t'aaqzhi' daahóhch'iid da: áidá' gozhóoníi bá hádaaht'ij; díi bigha Bik'ehgo'ihina' nohwich'i' ánniid bídaagonolsi, la'íi ái bee gozhóoníi nohwíyéé doleel. ¹⁰ Hadín ihina' bil nzhooníi, la'íi nlt'éégo biyołkaak hat'íiníi, án doo ncho'go yałti' da le', doo lé'ikchoo da le': ¹¹ Án ncho'íi yits'á'zhi' anne'go nlt'éehíi ye'at'ij le'; ilch'i'gont'éehíi yiká hát'ijigo nldzilgo yikádéz'ij le'. ¹² NohweBik'ehn nnee dávik'ehyú ádaat'eehíi yik'idéz'ij, ái bi'okaqahíi yiyésts'aq: áidá' nnee doo bik'ehyú ánadaat'ijl dahíi yits'á'zhi'go dahnot'aak. ¹³ Nlt'éégo ádaanoht'eedá', hadínshá' nohwiní'dihíh? ¹⁴ Dánzhoggo zhá ágot'eehíi bigha nohwinidaagonłt'éé ndi, nohwá gózhog doo: nnee nohwik'edaannihíi doo bédaaldzid da, doo nohwil nadaagont'og da le'; ¹⁵ Áidá' nohweBik'ehn, Bik'ehgo'ihina' nlijgo, nohwijíi yune' daadinolsi le': nlt'éehíi nohwádihyú goz'aaníi nohwijíi biyi' yune' nda'okíhíi nnee

16 ła' yigha nanohwidílkidyúgo, hagog'éégo bich'í' hahdziihíí t'ah bíntsé bídaagonoŋsi le', taądęgo ła'íí daadinoŋsi go baa nadaagohni' le': 16 Nht'éégo ánádaaht'ijlgo ídędaagososijdgo, Christ biláhyú nohwi'at'e' nht'éé ndi léda'ikchoogo nchog'o ánádaat'ijl daanohwihihíí ídaa yádaandzi doleeł. 17 Bik'ehgo'ihinań bik'ehgoyúgo nht'éégo ánádaaht'ijl ndi nohwiniidaagonkt'éehíí dávik'eh, áidá' nchog'o ánádaaht'ijl zhinéehíí bigha nohwiniidaagonkt'ééyúgohíí doo nzhog da. 18 Christ dalahńdi nohwinchog'híí bigha biniigodelzaa, án dávik'ehyú át'éehíí doo bik'ehyú ádaat'ee dahíí yá biniigodelzaa, Bik'ehgo'ihinań yaa nohwinííhíí bigha, bits'í zhá zesdji, áidá' biyi'sizini doo zesdji da, áí bee naadiidzaa: 19 Áí bee spirits ha'ashijeedyú nyáągo yich'í' yakti'; 20 Áí spirits-híí doo ánídá' dabízhá daabik'eh ndi Bik'ehgo'ihinań bągoho'aał lék'e; Noah hinaadá' tsina'eelíí áile'dá' tsina'eelíí biyi' tsebíí hilt'eego zhá hasdakai, tú biláhyú. 21 Áí túhíí tú bee baptize ánohwi'delzaago Jesus Christ daztsąadı' naadiidzaahíí biláhyú hasdahiikaihíí bee nohwił ch'í'nah ágolzaa, (baptism doo koká' chiníí nail'eelgo ágolzee da, áidá' Bik'ehgo'ihinań binadzahgee dávik'ehyú ách'ít'éégo ídęgoch'íłsi go ágolzee.) 22 Christ yaaká'yú onádzaago Bik'ehgo'ihinań bigan dihe'nazhinéégo dahsdaa; Bik'ehgo'ihinań binal'a'á yaaká'yú daagolíníí, ła'íí yedaabik'ehíí, ła'íí spirits binawodíí dawa daabidits'ago ádaabi'deszaa.

4

1 Christ bits'í bee nohwá biniigodelzaahíi k'ehgo nohwíi áldó' binatsekeesíi k'a'at'éégo nohwinatsekeesíi ádaahle'go nohwíi áldó' bá nohwiniigodilne'go dá bik'eh: hadín bits'í bee biniigodelzaahíi nchọ'íi yits'á' nyáá; 2 Áik'ehgo neheṇa'zhì' kots'í zhinéégo nchọ'i ánadaat'ijíi doo yaa biini' da, áidá' Bik'ehgo'ihì'nań h́át'íiníi zh́á ánát'ijlgo yaa biini' doleeł. 3 Bik'ehgo'ihì'nań doo daayokaaḥ dahíi bił daanzhọogo ánadaat'ijlhi k'ehgo ánadaahiit'ijl n'íi aał bech'ígóyáá; díinko be'ánadaahiit'ijl ni': nchọ'íi doo bich'ì' t'aaqzhì' ádaant'ee da ni', nohwits'í zhinéégo nchọ'íi zh́á hádaahiit'ijl ni', nohwil nádaagodeyis ni', da'iidląągo daagodnlch'aad ni', da'iidląągo nohwil daagonedlij ni', la'íi da'ílinéhíi daahohiikaḥ ni': 4 Bił nchọ'go ánadaaht'ijl n'íi, k'adii nchọ'go ánadaat'ijlyú doo bił aanáhkeel dahíi bighą nohwída'iltah: 5 Bik'ehgo'ihì'nań, nṇee daahinaahíi hik'e nanezna'íi biłgo ilk'idá' yaa yałti'go siziiníi, bińáál ái nṇeehíi ánadaat'ijl n'íi dabíi idaa nadaagolni' doleeł. 6 Nṇee nanezna' n'íi t'ah daahinaadá' nt'é bighą yati' baa gozhóni bee bich'ì' ya'íiti'? Yati' baa gozhóni daayodląągo biyi'siziiníi Bik'ehgo'ihì'nań yił daadoleelhi bighą, dabíintsédá' góyéégo bándagost'aa ndi. 7 Ágot'eehíi dawa k'ad bengonáh: ái bighą nohwiini' daagolįgo, idaa daagonohdzaągo da'ohkaḥ le'. 8 Díinko itisgo begoz'áni, dážhọ hł daanohjọ le': ił'ijóóníi nohwitah begoz'aaýúgo, la' ni'łsih ndi nohwil'ijóóníi ái bee bił ya'istsooz. 9 Iḥdeńáago hasta' nahkáh, doo bik'e daasholch'iigo

da. ¹⁰ Nnee bána'iziidíí nt'é bíyééhíí yá yinádéz'jigo yita'iniihíí k'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań bíłgoch'oba'íí dała'á daanotjige nōhwaa daizné'íí iltah ádaat'eehíí bee kıl ch'odaahniih. ¹¹ Nnee ła' yakti'yúgo, Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí'íí zhá yee yakti' le'; nnee ła' ich'oniiyúgo, Bik'ehgo'ihí'nań nłdzilgo ábılsigo ich'onii le': Jesus Christ biláhyú Bik'ehgo'ihí'nań ba'ihégoşı doleełgo, án dážhó ba'ihégoşı le', ła'íí dawa yebik'eh le', doo ngonel'ąą dayú dahazhı'. Doleełgo at'éé. ¹² Shił daanohshóni, nohwi'odla' bee bígodzjijigo nanohwíntaahi nyé'i bee nohwich'ı' godeyaayúgo, dilidgo nñiihíí k'ehgo, doo nohwił díyadaagot'ee da le', doo ágondzjijú bee shich'ı' ágodzaa doo daanohşı da le': ¹³ Ndi Christ biniigodelzaagee nohwíí alđó' itah daanohjijíí bighá nohwił daagozhóq le'; áık'ehgo án bits'á'idindláádíí ch'ı'nah alzaago dážhó nohwił daagozhóq doleeł. ¹⁴ Christ bizhi'híí bighá nchó'go nohwaa yádaach'ılti'yúgo, nohwá gózhóni at'éé; Bik'ehgo'ihí'nań biSpirit, bee bits'á'idindláádíí, nohwiká'zhı' nlijhíí bighá: nchó'go nohwaa yádaakti'íí Bik'ehgo'ihí'nań nchó'go yaa yádaakti', áídá' nohwich'ı' zhin'éégo Bik'ehgo'ihí'nań dážhó ba'ihégoşı. ¹⁵ Áídá' nohwiniidaagonkt'ééyúgohíí, nnee naitseedíí doo daanohjigo da le', in'ijhíí dagohíí nchó'go at'íiníí, dagohíí doo bidildoo dahíí nabinkł'ogíí alđó' doo daanohkigo da le'. ¹⁶ Áídá' nnee ła' Christ yodlaąhíí bighá biniigonkt'ééyúgo doo yik'e ídaayándzı da le'; áídá' áı bighá Bik'ehgo'ihí'nań ya'ihénzı le'. ¹⁷ Bik'ehgo'ihí'nań nnee yándaago'aah doleełíí biká' ngonyáá, bichągháshéhíí dantsé

begodigháh: dantsé nohwegodeyaa lèk'eyúgo, nnee Bik'ehgo'ihinaán baa nlt'éégo na'goni'íi doo yikísk'eh ádaat'ee dahíi hagot'éégoshá' bendaagonáh doleel? ¹⁸ Nnee dávik'ehyú ádaat'éhi nyeego hasákai lèk'eyúgo, áidá' nnee doo daagodnłsı dahíi łá'íi nchọ'go ádaat'iiníi hagoshá' ádaane'? ¹⁹ Áík'ehgo Bik'ehgo'ihinaán hát'íigo biniidaagonłt'ééhíi nzhọogo ánadaat'íigo biyi'siziiníi Bik'ehgo'ihinaán yaa daide'aahgo binádaadéz'íi le', án dawa áyílaahíi łá'íi da'áníiyú át'éhi nlii.

5

¹ Nohwitaahyú ínashood yánaziiníi daanohłni, nohwich'ı' yashti', shíi ıldó' ái itah nshłı, Christ biniigodelzaahíi hish'íigo baa nagoshni', łá'íi izisgo at'ééhíi ch'ı'nah alne' doleehíi shíi itah nshłı doleel; dıınko nádaanohwoshkaah: ² Ínashood daanliiníi, Bik'ehgo'ihinaán bidibehıi daanliigo bá da'dohné'go binádaadeh'ıı, doo bídaanohwi'dindzo'go da, ndi hádaah't'ıigo; doo bestso bigha da, ndi nohwıl daanzhọhıi bigha ánadaah't'ıı; ³ Ínashood Bik'ehgo'ihinaán daanliiníi bedaanohwik'ehgo Bik'ehgo'ihinaán nohwaa daidez'aaníi doo nant'án ádaado'ıigo binádaadeh'ıı da, ndi nlt'éégo ádaanoht'eego nohwedaah't'ee doleehíi bigha. ⁴ Áík'ehgo Bik'ehgo'ihinaán bidibehıi Nanyoodíi itisgo at'éhi ch'ı'nah silıigo, yaaká'yú ch'ah hobıhıi bits'á'idindláadıi, doo da'ılıi hileeh dahi, nohwaa dot'aah doleel. ⁵ Da'ágát'éégo áni nahkaiyehıi, ínashood yánazini daadinolıigo daadohts'ag le'. Daanohwigha ídaa

daagoch'iyolba'go daahidohts'ago lánada'ohsiid le': Bik'ehgo'ihinañ nnee ídaa da'odlíhíi yits'á'zhì' áyíłsi, áídá' bíłgoch'oba'íi bee ídaa daagoch'iyolba'íi yich'odaanii. ⁶ Áík'ehgo ídaa daagoch'iyolba'go ádaadinolziigo Bik'ehgo'ihinañ binawodíi bit'ááhzhì' ádaanoht'ee le', áídí' dabíi hát'íige hadag daanohwidolteek. ⁷ Nohwich'ì' nadaagont'ogíi dawa Bik'ehgo'ihinañ baa daidenoh'aah; án zhá nohwaa bíł goyéé. ⁸ Nchog'go nohwich'ì' na'iziidíi, ch'iidn nant'án, ndóicho áníigo k'azhá iyáágo aná'isíi k'ehgo nohwitahyú leehidáhíi bighá nohwiini' daagolíi le', ídaa daagonohdzaq: ⁹ Nohwi'odlq' nldzilgo án bidag ádaanoht'ee, odlq' bee nohwik'íiyú ni'gosdzán biká' da'áík'ehgo goyéégo bich'ì' nadaagowaa bídaagonolziigo. ¹⁰ Bik'ehgo'ihinañ, dawa bee nohwaa daach'oba'íi, dahazhì' ízisgo ágot'éhi goz'aayú Christ Jesus biláhyú nohwich'ì' ánniid, áík'ehgo dét'ihézhì' nohwiniidaagodilne'íi bikédí'go nlt'éégo hadaanohwidile', daanoldzilgo la'íi nohwinawod golíigo doo t'aazhì' nnádotłish dago ádaanohwile'. ¹¹ Án doo ngonel'aq dayú dahazhì' ízisgo at'éé le', dahot'éhé yebik'eh le'. Doleelgo at'éé. ¹² Silvánus, nohwik'isn begondliidíi bígonsini shich'oníigo shíi da'ayáhágo nohwich'ì' k'e'shilchíi ni', Bik'ehgo'ihinañ bíłgoch'oba'íi da'at'éégee baa nohwil nagoshni', nldzilgo bee nasozíigo nohwidag yashti'. ¹³ Bábylongee ínashood ha'ánálséhíi, Gozhóq, daanohwilni, danohwíi Bik'ehgo'ihinañ hanánohwihesnilhíi k'ehgo bíi aldo' hanádaabides'nil; la'íi shiye' Márcus holzéhi aldo', Gozhóq nohwilni. ¹⁴ Líl daanohjooqo

daagodinolsigo daalohts'qs le'. Christ Jesus biyéé
daanohhiiní íłch'į'gont'ééhíí bee nohwich'į' goz'ąą
le'. Doleelgo at'éé.

**The New Testament of our Lord and Saviour
Jesus Christ
New Testament in Apache, Western (US:apw:Apache,
Western)**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Western Apache (Apache, Western)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apache, Western

© 2012, Wycliffe Bible Translators. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 31 Aug 2023

22cab38e-86e0-5c5b-8972-5c0fa467c049